

49253801 : สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน และเศรษฐกิจพอเพียง

กิตติธัช กงชะวัน : รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.มาเรียม นิลพันธุ์, รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ และ รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี พงศ์พิศ. 379 หน้า.

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการรูปแบบ (2) เพื่อพัฒนารูปแบบ (3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบ (4) เพื่อประเมินรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ด้านการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นของครู แบบประเมินหลักสูตรของครู แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบ แบบทดสอบความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในหลักสูตรและแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) แนวคิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลท่าข้ามที่เป็นจุดเด่นคือการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาชีวิตคนในชุมชนจากรูปแบบการพัฒนาของชุมชนที่เรียกว่า “ท่าข้าม โมเดล”
- 2) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า LADIE Model ประกอบด้วย การทำความเข้าใจร่วมกัน (Learning) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) ร่วมกันจัดทำหลักสูตรและตรวจสอบ (Design) การนำหลักสูตรไปใช้ (Implementation) และการประเมินหลักสูตร (Evaluation)
- 3) หลังจากรูปแบบไปใช้กับครู โรงเรียนวัดท่าข้าม พบว่ามีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นอย่างดี จากผลทดสอบความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและผลการประเมินหลักสูตรทั้ง 3 หลักสูตรของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งหมด สำหรับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้รูปแบบพบว่า ครูมีความพึงพอใจเพราะเป็นประโยชน์ต่อครูทั้งในด้านการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและการกระตุ้นให้ครูได้มีความสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น
- 4) นักเรียนมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและมีความมีความพึงพอใจที่จะได้รับประสบการณ์ตรงจากผู้หรือครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน และนักเรียนมีความรู้สึกภูมิใจที่มีผู้นำที่เก่งในชุมชน และมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตนเอง

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

49253801 : MAJOR : CURRICULUM AND INSTRUCTION
KEY WORD : Curriculum Development Model / Community Learning Process / Sufficiency Economy

KITTITHAT KHONGCHAWAN : CURRICULUM DEVELOPMENT MODEL RELATED TO THE COMMUNITY LEARNING PROCESS BASED ON SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY. THESIS ADVISORS : ASST.PROF.MAREAM NILLAPUN, Ed.D., ASSOC.PROF.WICHAJ WONGYAI, Ph.D., AND ASSOC.PROF.SEREE PONGPIT, Ph.D. 379 pp.

The purposes of this Research & Development entitled “ Curriculum Development Model Related to the Community Learning Process Based on Sufficiency Economy Philosophy” were (1) to study the fundamental data and needs for the model, (2) to develop the model, (3) to implement the model, and (4) to evaluate the model. The research target comprised 6 teachers and administrators, 30 grade-level 2 students, and 10 community leaders, locals, and wise men. The research instruments included a test of teachers’ knowledge on local curriculum development, teachers’ curriculum evaluation form, an interview form on teachers’ satisfaction with the model, students’ achievement test on sufficiency economy, a survey questionnaire on students’ satisfaction with learning in accordance with curriculum, and an interview form on students’ satisfaction with and attitude toward their local community. Statistics for quantitative data analysis were percentage, mean and standard deviation. Qualitative data were analyzed in terms of content analysis.

The research findings were as follows.

- 1) The outstanding concept on learning process in accordance with the sufficiency economy Philosophy of Ta Kham subdistrict was learning emphasizing the improvement of the locals’ life based on the community’s own approach recognized as “the Ta Kham Model”.
- 2) The curriculum development model Related to the community learning process based on the sufficiency economy Philosophy named as “LADIE Model” consisted of participatory-based principles, the sufficiency economy Philosophy, objective which was the development of curriculum in accordance with the sufficiency economy Philosophy involving 5 stages namely 1) L : Learning 2) A : Analysis 3) D : Development 4) I : Implementation 5) E : Evaluation.
- 3) After the model was implemented with teachers at Wat Ta Kham School, it contributed to greater teachers’ knowledge, competency in local curriculum development, and satisfaction with the model for it was seen as useful for teachers both in terms of encouraging teachers’ self development on providing learning activities for learners and stimulating teachers’ relationship with community.
- 4) Students gained greater knowledge on sufficiency economy, satisfaction with direct learning experience from local Curriculum, pride of having and positive attitude toward their local community.

Department of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2010
Student's signature
Thesis Advisors' signature 1..... 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาและความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาคอยติดตาม กระตุ้น แนะนำ ให้กำลังใจ ให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าสูงยิ่งและตรวจแก้ไขความบกพร่องของวิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ รวมถึงรองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ และ รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี พงศ์พิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้จุดประกายความคิดการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าสูงยิ่งจนนำมาสู่การวิจัยที่สำเร็จลุล่วงได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิสาข์ จิตวิตร์ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนทุกท่านที่ให้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ วิทยาการต่างๆ ที่ ทรงคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้มีส่วนในกิจการงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ประกอบด้วย นายสินทร อินทรรัตน์ นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ผู้นำชุมชนทุกท่าน ชาวบ้าน ครัวภูมิปัญญาท้องถิ่น ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนนักเรียน โรงเรียน วัดท่าข้าม ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงรูปแบบและเครื่องมือวิจัย ให้สมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นและรุ่นน้องทุกท่าน ที่มอบน้ำใจอันดีงามและคอยให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัยตลอดมา รวมถึงคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยทักษิณทุกท่าน โดยเฉพาะ ผศ.ดร.วีรจักร สุปิ่นโญ, อ.ดร.วิวัฒน์ ชัดดียะมาน , อ.ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม , อ.ดร.สุชาติ นิ บุญญาพิทักษ์ , ผศ. ดร.พูนสุข อุดม, ผศ.ดร.นพเก้า ณ พัทลุง , อ.ดร.ชวณพิศ ชุมคง , อ.ดร.มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ , อ.อภิรัตน์ดา ทองแกมแก้ว , อ.จ่านงค์ แรกพิณิจ รวมทั้งอ.เพชรรา วงษ์ประไพ โรจน์ ขำราชกร บำนาญ ที่คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดมา

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณบุคคลสำคัญยิ่ง คือ คุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งขอขอบคุณพี่สาว พี่ชาย และน้องสาว ที่คอยดูแลและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยทำให้ผู้วิจัยมีพลังในการทำงานและ สนับสนุน “การศึกษาต่อ” ครั้งนี้ตลอดมา